

Pensjonisters levekår 2023

ØKONOMI, PENSJON, SKATT, KJØPEKRAFT OG BOSITUASJON

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

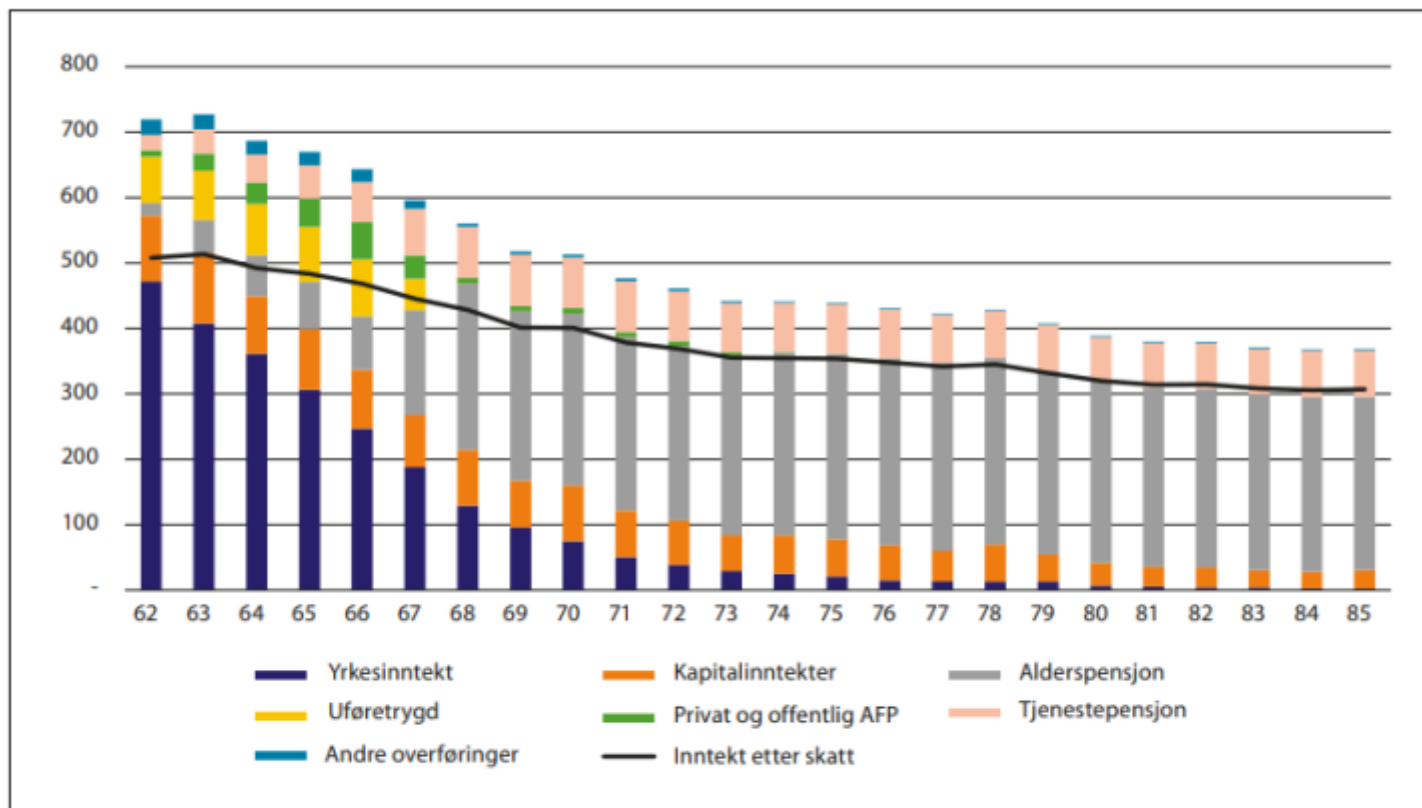
Sammenstilling av fakta fra ulike kilder

- Statistikk og økonomiske utviklingstrekk som angår pensjonistene
- Data fra NAV, Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finans Norge og pensjonsleverandører
- Helheten, og de individuelle forskjellene

Gjennomsnittet skjuler de individuelle forskjellene

Figur 1: Gjennomsnittlig inntekt for personer 62 – 85 år i 2021.

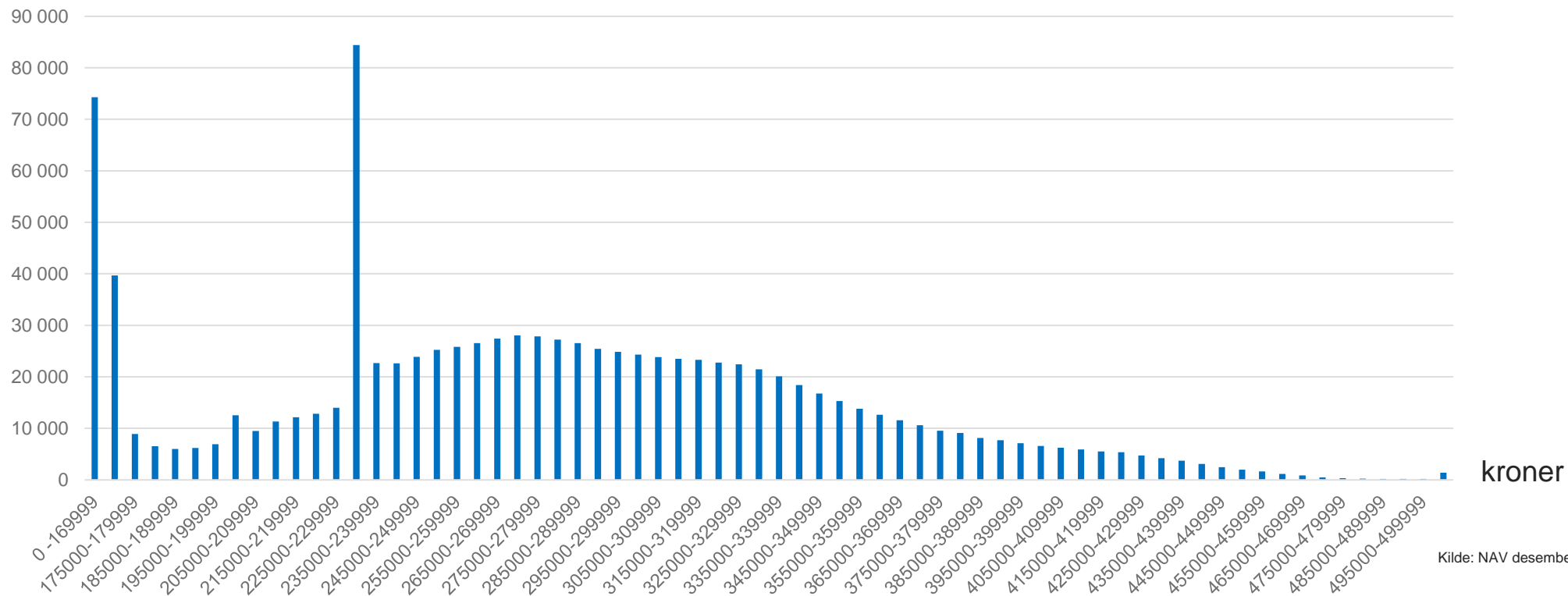
Figur 4.1 Samansetjing av gjennomsnittleg samla inntekt for personar 62–85 år i 2021. Tusen kroner

Kilde: Meld. St. 20 (2022-2023), side 15.

Antall pensjonister og pensjon fra folketrygden

Antall personer

0 til 170 000 kr

500 000 kr+

Kilde: NAV desember 2022

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

1 029 300 alderspensjonister (NAV juni 2023)

Tabell 1: Andelen av befolkningen som er 67 år eller eldre i de ulike fylkene.

	Andel 67 år og eldre
Oslo	11,4 %
Rogaland	14,0 %
Viken	16,1 %
Landsgjennomsnitt	16,2 %
Vestland	16,3 %
Agder	16,4 %
Trøndelag	16,6 %
Troms og Finnmark	17,4 %
Møre og Romsdal	18,5 %
Vestfold og Telemark	18,9 %
Nordland	19,6 %
Innlandet	20,7 %

13,4 % mottar
«minstepensjon»

802 700 personer (78 prosent)
født i 1953 eller tidligere

226 600 personer (22 prosent)
født i 1954 eller senere.

↓
28,7 prosent mottar
«garantipensjon»

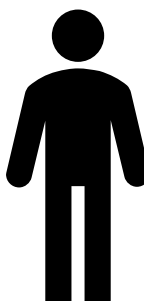

Gjennomsnittlig alderspensjon fra folketrygden

- 24 637 kroner i måneden (295 644 kroner i året)

22 513 kroner i måneden (270 156 kroner i året)

26 849 kroner i måneden (322 188 kroner i året) +19,3 %

Kilde: NAV

Månedlig pensjon etter kjønn og alder

Kvinner	Gjennomsnittlig månedlig pensjon fra folketrygden	Prosent av gjennomsnittlig pensjon
I alt	22 513	100 %
62-66 år	17 850	79 %
67-69 år	22 483	100 %
70-74 år	22 927	102 %
75-79 år	23 193	103 %
80-84 år	22 512	100 %
85+ år	22 267	99 %

Kilde: NAV

Menn	Gjennomsnittlig månedlig pensjon fra folketrygden	Prosent av gjennomsnittlig pensjon
I alt	26 849	100 %
62-66 år	21 430	80 %
67-69 år	25 083	93 %
70-74 år	26 432	98 %
75-79 år	29 461	110 %
80-84 år	29 564	110 %
85+ år	27 905	104 %

Kilde: NAV

Kilde: NAV

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

Prosentandel som mottar alderspensjon fra folketrygden, etter alder. (NAV juni 2023)

Alder	Kvinner	Menn
62	10,8	28,0
63	13,8	32,0
64	16,3	37,7
65	19,5	42,2
66	22,2	46,4
67	88,0	89,6
68	97,0	96,1
69	97,9	97,5
70	98,9	99,1
71	99,0	99,3
72	99,2	99,6
73	99,1	99,7
74	99,1	99,6
75	99,5	99,9

(Kilde: NAV)

Tjenestepensjon og AFP

Privat sektor

- Innskuddspensjon
- Fripoliser
- AFP fra privat sektor

Offentlig sektor

- Offentlig tjenestepensjon
- AFP fra offentlig sektor

Pensjon fra privat sektor: Innskuddspensjon

- 94 500 alderspensjonister med utbetaling ved utgangen av 2022 (Finans Norge)
- 2,8 milliarder kroner dvs. 29 600 kroner per pensjonsmottaker.
- Vekst i antall mottakere: 79 300 (2020), 84 900 (2021), 94 500 (2022)

Anbefalt portefølje, 50 år gammel kunde i 2016:

2017	2018	2019	2020	2021	2022 pr. 30.6	Gjennomsnittlig avkastning per år
17,6 %	-5,1 %	20,9 %	10,0 %	20,6 %	-7,2 %	8,2 %

Anbefalt portefølje, 60 år gammel kunde i 2016:

2017	2018	2019	2020	2021	2022 pr. 30.6	Gjennomsnittlig avkastning per år
14,7 %	-3,3 %	14,3 %	8,3 %	10,4 %	-4,9 %	6,0 %

Tabell 5: Anbefalt portefølje innskuddspensjon i DNB, 70 år gammel kunde i 2016. Årlig bruttoavkastning, før forvaltningskostnader:

2017	2018	2019	2020	2021	2022 pr. 30.6	Gjennomsnittlig avkastning per år
8,0 %	-2,2 %	12,8 %	5,4 %	6,8 %	-7,6 %	4,3 %

Tabell 6: Anbefalt portefølje innskuddspensjon i Storebrand, 70 år gammel kunde i 2016. Årlig bruttoavkastning, før forvaltningskostnader:

2017	2018	2019	2020	2021	2022 pr. 30.6	Gjennomsnittlig avkastning per år
6,8 %	-0,4 %	8,0 %	6,1 %	6,2 %	-4,0 %	4,4 %

Pensjon fra privat sektor: **Fripoliser**

- Om lag 300 000 pensjonister med fripolise under utbetaling
- Omtrent like mange kunder har ikke nådd pensjonsalder ennå
- Lav eller ingen oppregulering av pensjonen
- Overskudd til fripolisekunder i livselskap har vært 1,73 prosent siste 5 år
- Prisveksten har i samme periode vært 16,4 prosent
- Kraftig svekkelse av kjøpekraften

AFP i privat sektor

- 118 900 mottakere av AFP fra privat sektor per juni 2023.
- 72,6 prosent menn og 27,4 prosent kvinner.
- Gjennomsnittlig årlig beløp var 69 800 kroner i 2022.
- AFP i privat sektor er en livsvarig ytelse.

Offentlig tjenestepensjon

- 180 750 mottakere av alderspensjon fra
- 167 500 mottakere av alderspensjon fra
- 30 800 mottakere av alderspensjon fra
- **Sum 379 000**

SPK

STATENS
PENSJONSKASSE

KLP

OSLO PENSJONSFORSIKRING

Kilde: Rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe 30. mai 2023

Pensjonistforbundet

Tydlig, sterk og synlig

AFP fra offentlig sektor (62 - 67 år)

- 10 980 mottakere av AFP fra

- 13 242 mottakere av AFP fra

- 1 141 mottakere av AFP fra

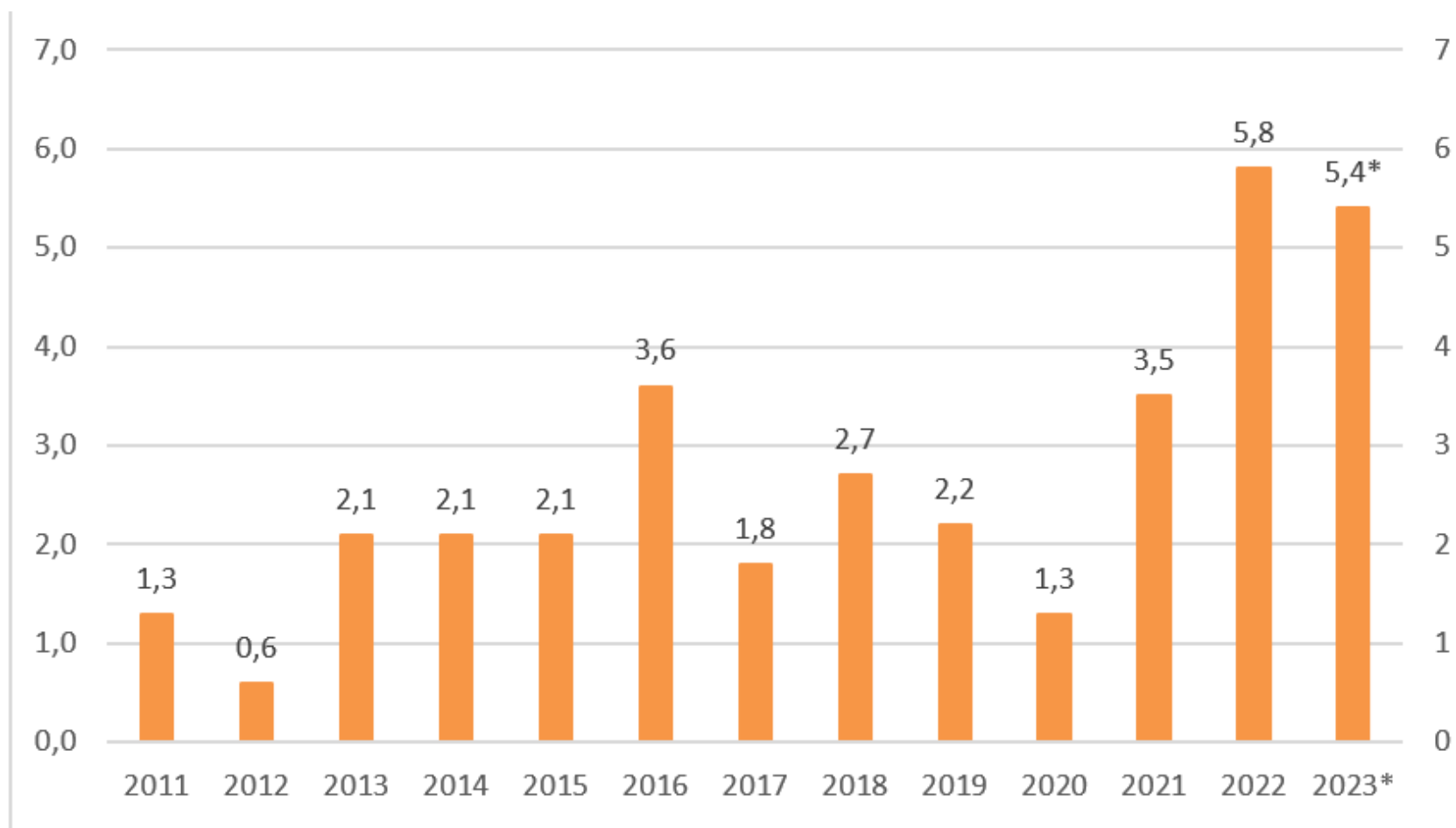
OSLO PENSJONSFORSIKRING

- **Sum 25 363**

Kilde: Rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe 30. mai 2023

Prisvekst (KPI)

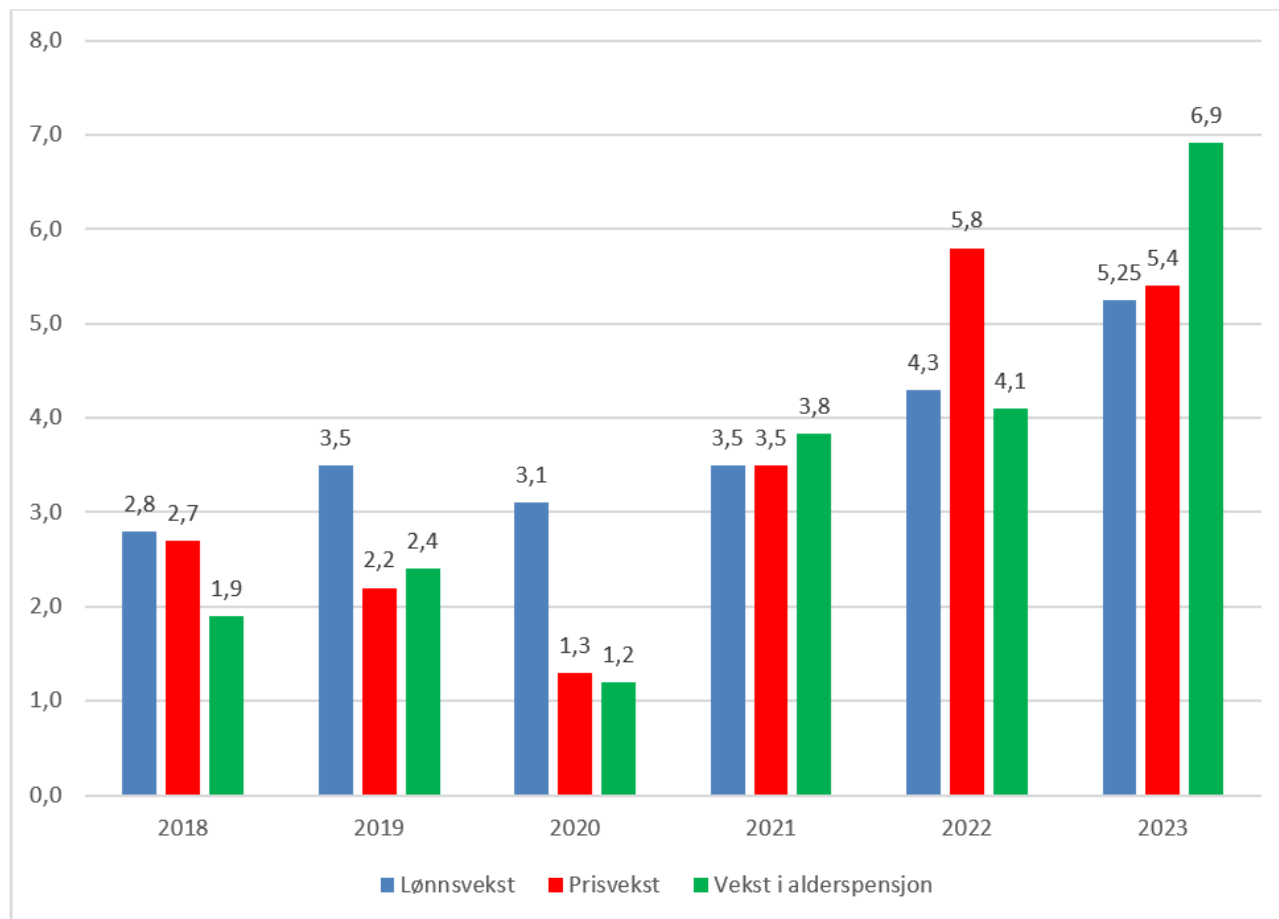
Kilde: SSB og Revidert nasjonalbudsjett 2023

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

Lønnvekst, prisvekst og pensjonsvekst

Realvekst 2022: - 1,6 prosent

Realvekst 2023: +1,4 prosent

Realvekst 2022 og 2023: -0,2 prosent

Realvekst 2023: +0,9 prosent basert på anslag i Statsbudsjettet 2024

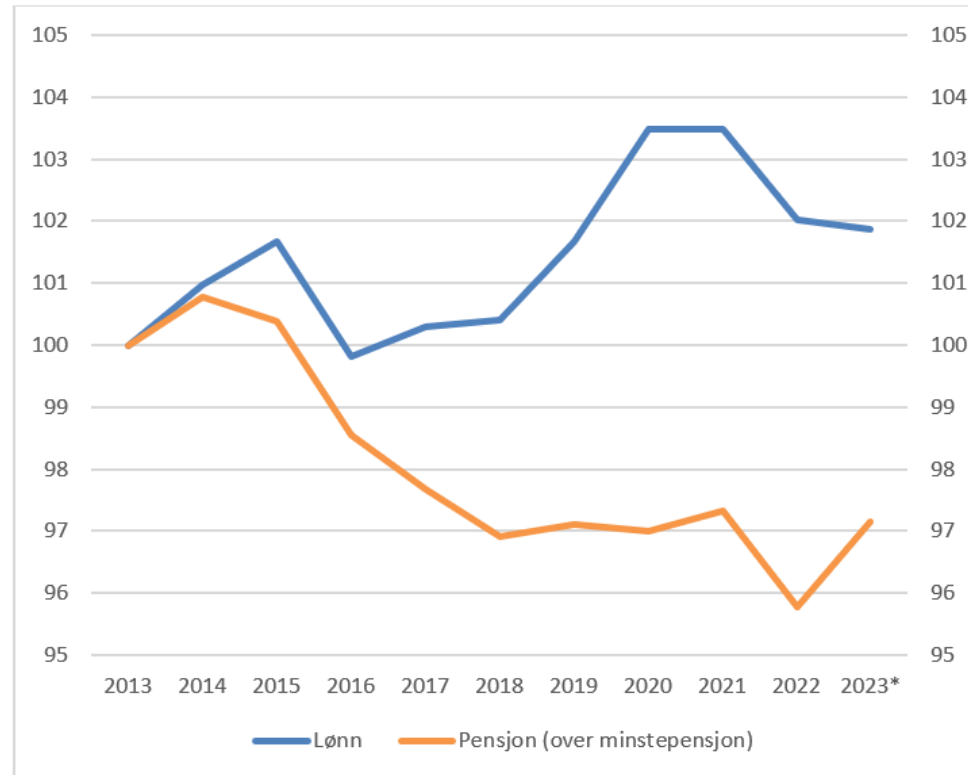

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

Pensjonistene er inntektstapere siste 10 år

Figur 4: Realverdien av lønn og pensjon over minstenivået 2013-2023. Indeks 2013 = 100.

Gjennomsnittlig årslønn: 668 000 kroner (SSB)

Gjennomsnittlig pensjon (67 år+): 383 000 kroner (SSB)

Hvorav folketrygd: 288 000 kroner (NAV)

Skatteutvikling 2018 – 2023 – lav pensjon

	Pensjon	Pensjonsvekst	Skatt	Skatteprosent
2018	220 000	-	8 399	3,8
2019	225 280	2,40 %	8 353	3,7
2020	228 434	1,40 %	7 670	3,4
2021	237 114	3,80 %	6 875	2,9
2022	246 836	4,10 %	7 655	3,1
2023	263 868	6,90 %	6 160	2,3

Skatteutvikling 2018 – 2023 – middels pensjon

	Pensjon	Pensjonsvekst	Skatt	Skatteprosent
2018	350 000	-	59 850	17,1
2019	358 400	2,4 %	60 945	17,0
2020	363 418	1,4 %	62 091	17,1
2021	377 228	3,8 %	65 989	17,5
2022	392 694	4,1 %	68 897	17,5
2023	419 790	6,9 %	75 402	18,0

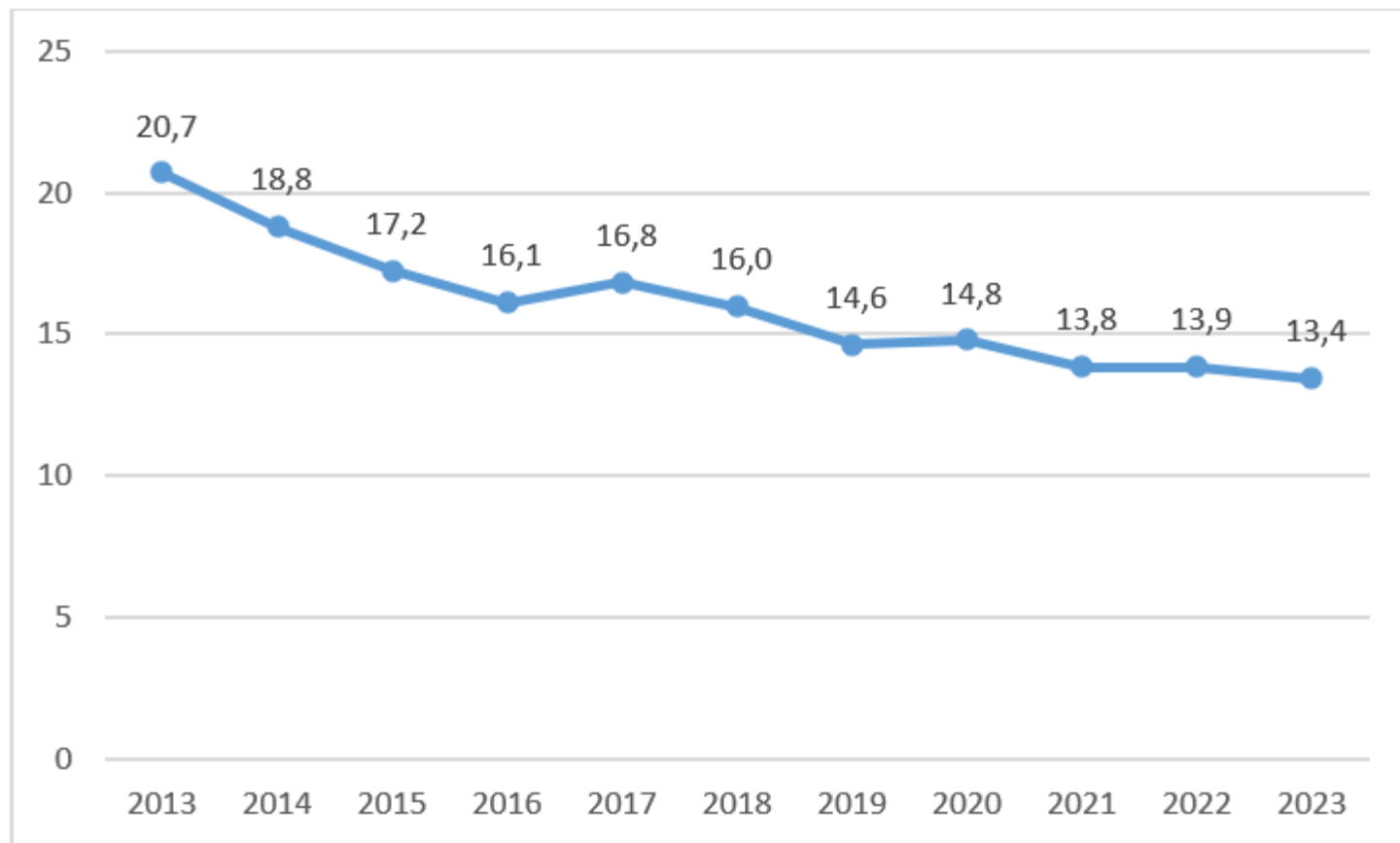

Skatteutvikling 2018 – 2023 – høy pensjon

	Pensjon	Pensjonsvekst	Skatt	Skatteprosent
2018	600 000	-	150 009	25,0
2019	614 400	2,40 %	152 189	24,8
2020	623 002	1,40 %	155 185	24,9
2021	646 676	3,80 %	160 938	24,9
2022	673 189	4,10 %	169 935	25,2
2023	719 639	6,90 %	184 814	25,7

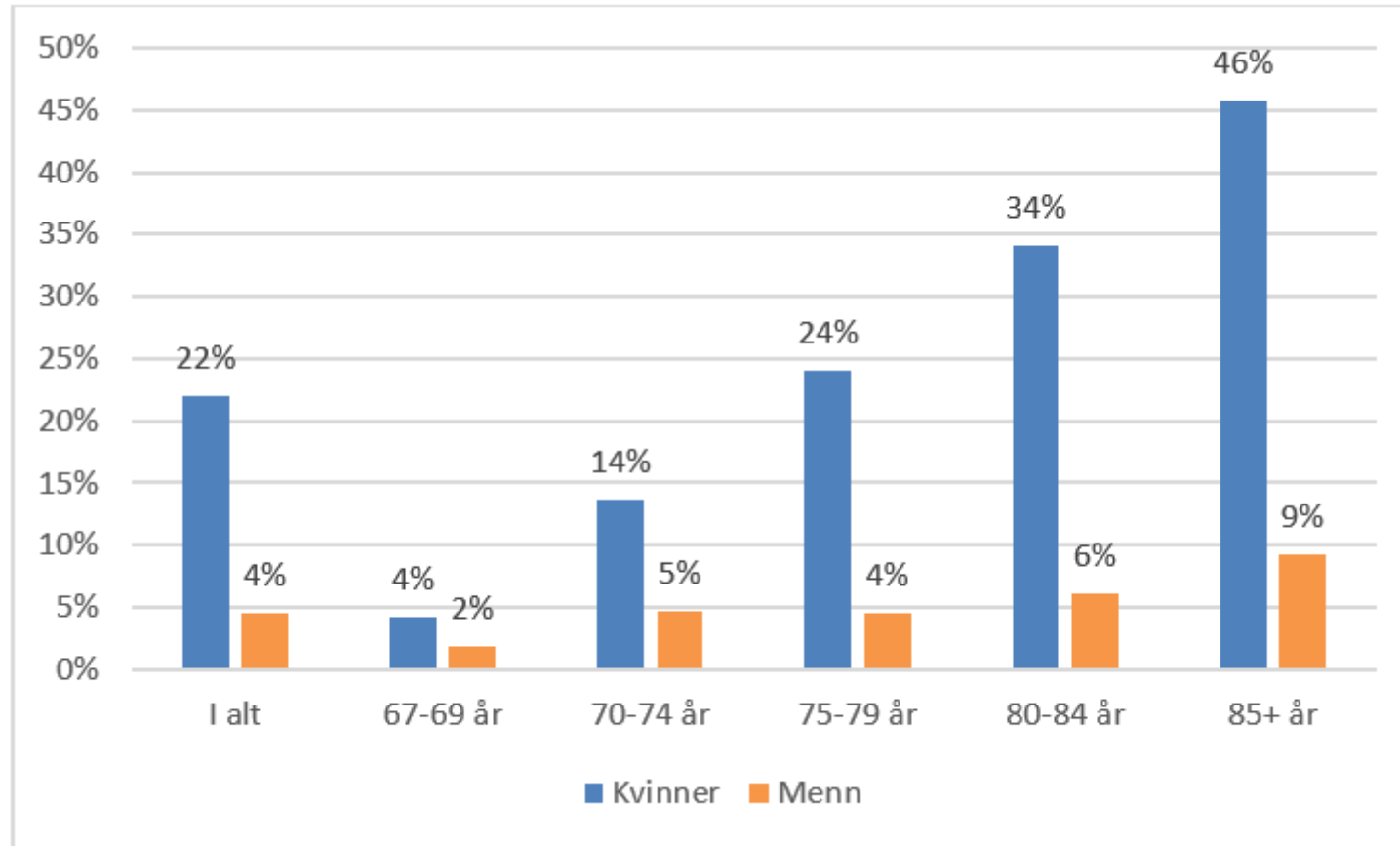
Andel med minstepensjon, prosent (NAV)

- 138 169 minstepensjonister
- 115 541 kvinner
- 22 628 menn

Kilde: NAV juni 23

Andel minstepensjonister etter kjønn og alder

Kilde: NAV juni 23

Minstepensjon for enslige

- 257 040 kroner per 1. mai 2023
- Ville vært 228 495 kroner uten ekstra løft
- Fattigdomsgrensen: 281 850 kroner
- 4 000 kr fra 1. september 2016
- 4 000 kr fra 1. september 2017
- 4 000 kr fra 1. september 2019
- 4 000 kr fra 1. mai 2021
gitt med virkning fra 1. mai 2020
- 5 000 kr fra 1. juli 2021
- 4 000 kr fra 1. januar 2023

Realvekst minstepensjon

	2010	2022	Realvekst i prosent	Realvekst i kroner
Gjennomsnittlig årslønn	580 533	634 700	9,3 %	54 167
Minstepensjon enslig	198 272	230 170	16,1 %	31 898

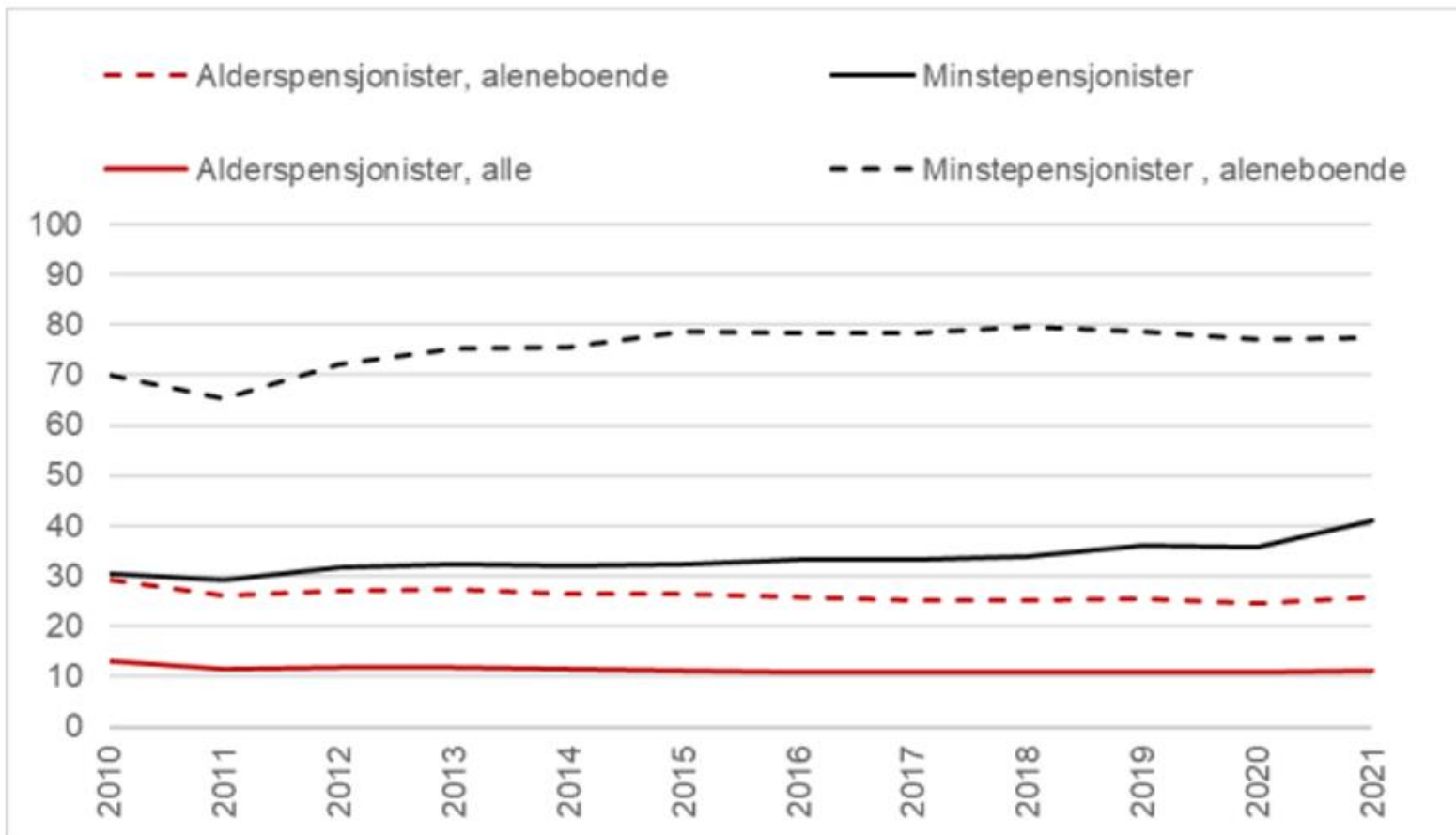
**Alle tall er beregnet i 2022-kroner.*

(Kilde: SSB og NAV)

- 88 000 enslige minstepensjonister.
74 000 kvinner (84 %), og 14 000 menn (16 %).
- 78 prosent under fattigdomsgrensen (EU60-nivå).

Andel med inntekt under fattigdomsgrensen

2021-tall:

78 prosent

40 prosent

26 prosent

10 prosent

Kilde: *Arbeid, pensjon og inntekt i den eldre befolkningen*. 30. mai 2023. s. 126

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

Minstepensjon i parforhold

- «Gammel minstepensjon» Lav sats 187 801 kroner (36 540 mottakere)
- Få er definert som «fattige». Kan skyldes «vekting». Et par trenger kun 1,5 ganger inntekten til en enslig etter EU60-metoden.
- «Ny minstepensjon» Garantipensjon ordinær sats 210 418 kroner
- Hvorfor skal dagens minstepensjonister ha *minst* 22 600 kroner lavere utbetaling enn årskull med garantipensjon?

Etterlattepensjon i folketrygden - gjenlevendetillegg

- Etterlattepensjon i folketrygden, gjenlevendetillegg, gjenlevenderettighet, gjenlevendefordel
- Fra 2024 ikke lenger oppregulering (for deg født i 1944 eller senere)
- Ingen ordning i ny alderspensjon fra folketrygden
- Svekket kjøpekraft – økte kjønnsforskjeller

Bosituasjon

- De aller fleste pensjonister bor hjemme
- 4 prosent av 67 år og eldre bor på institusjon
- 10,6 prosent av 80 år og eldre bor på institusjon

Beboere på institusjon etter alder

	2018	2019	2020	2021	2022
I alt	41 290	41 889	41 071	41 188	41 259
Under 67 år	4 674	4 888	5 402	5 564	5 564
67-79 år	8 579	8 983	8 718	9 133	9 550
80-89 år	16 081	16 020	15 303	15 006	14 932
90 år og over	11 956	11 998	11 648	11 485	11 097
Andel beboere under 67 år:	11,3 %	11,7 %	13,2 %	13,5 %	13,5 %
Andel beboere 67-79 år	20,8 %	21,4 %	21,2 %	22,2 %	23,1 %
Andel beboere 80 år og eldre:	67,9 %	66,9 %	65,6 %	64,3 %	63,1 %

(Kilde: SSB)

Bruk av hjemmetjenester og institusjonsopphold

	2018	2019	2020	2021	2022
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	31,2	30,0	28,9	28,6	27,7
Andel innbyggere 80 år og eldre med institusjonsopphold (prosent)	12,4	12,1	11,4	11,0	10,6

(Kilde: SSB)

	2018	2019	2020	2021	2022
Helse- og omsorgsinstitusjon - antall disponible plasser	41 791	41 537	41 287	40 935	40 970
Personer 80 år eller eldre	222 752	225 999	230 710	236 407	240 293

(Kilde: SSB)

Økende andel pensjonister med gjeld

	Antall personer 62-66 år med gjeld	Antall personer 67 år og eldre med gjeld	Andel av befolkningen 67 år og eldre med gjeld	Andel av befolkningen 62-66 år med gjeld	Gjennomsnittlig gjeld for dem med gjeld (kr): 62-66 år	Gjennomsnittlig gjeld for dem med gjeld (kr): 67 år eller eldre
2012	201 440	324 577	49,6 %	70,4 %	658 000	437 700
2013	201 262	351 045	52,1 %	70,0 %	696 000	462 300
2014	202 926	374 545	53,6 %	72,1 %	734 300	485 300
2015	205 451	396 439	54,9 %	73,3 %	771 200	506 700
2016	210 347	419 967	56,4 %	74,9 %	804 400	530 600
2017	211 705	439 267	57,3 %	74,8 %	849 600	547 900
2018	216 555	457 382	58,2 %	75,6 %	888 100	569 100
2019	219 699	477 397	59,3 %	75,0 %	917 800	587 400
2020	218 292	488 483	59,0 %	73,8 %	953 100	609 700
2021	220 509	508 215	59,8 %	73,6 %	968 600	616 700

Kilde: SSB

Tydelig, sterk og synlig